

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΤΥΠΟΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΗΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑΣ ΟΡΘΟΔΟΞΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ (ΠΟΕ)

ΕΤΟΣ ΚΘ' | ΑΡ. ΦΥΛΛ. 821 | ΙΔΡΥΤΗΣ † 'Αρχιμ. Χαράλαμπος Δ. Βασιλόπουλος | ΓΡΑΦΕΙΑ: ΚΑΝΙΓΓΟΣ 10 (Α' ΟΡΟΦΟΣ) — 106 77 ΑΘΗΝΑΙ — ΤΗΛ. 36 16 206 |

13 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1989 | Τατιανής, Εύθαφσίας, Μερτίου μαρτύρων

Μνημόσυνον από ένα ιατρόν στόν 'Αρχ)σκοπον 'Ιερώνυμον

Ἡ ἀλλοίωση, πού δημιουργεῖ στίς συνειδήσεις μας τὸ ἠθικὸ νόφος τῶν ἡμερῶν μας, μᾶς ἐμπόδισε νὰ διακρίνουμε καὶ νὰ χαροῦμε τὴ μορφή τοῦ 'Αρχιεπισκόπου 'Ιερωνύμου, πού ἐξεδήμησε πρόσφατα.

Ἀληθινὰ πιστεύω, πὼς οἱ ἱστορικοὶ τῆς «αὔριου» καὶ τῆς «μεθαύριου» θὰ νοιώσουν τὴν ἀνάγκη νὰ ἰχνηλατήσουν τὴν πορεία καὶ τὸν δημιουργικὸ μόχθο αὐτοῦ τοῦ φωτισμένου ἱερωμένου. Καὶ θὰ ἀφιερῶσουν σελίδες πολλές περιγράφοντας τοὺς ὁραματισμούς του καὶ τὶς τομές, πού ἔκανε στὴν ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ τοῦ τόπου μας.

Ἐγὼ ἀποτολμῶ νὰ φέρω στὴ δημοσιότητα μερικὲς σκέψεις μου, δίχως τὴν ἀνεδαφικὴ πρόθεση νὰ ἐξαντλήσω τὴ σκιαγραφία αὐτῆς τῆς πολυδιάστατης καὶ ἀνεπανάληπτα δημιουργικῆς προσωπικότητος. Ἐπιθυμία μου εἶναι νὰ κάνω κοινὸ κτῆμα αὐτό, πού ἀπόκτησα σὰν προσωπικὴ καὶ δυνατὴ ἐμπειρία, παραστέκοντας στὸν 'Αρχιεπίσκοπο 'Ιερώνυμο σὰν γιατρὸς συνεργάτης καὶ σὰν γιατρὸς θεράπων. Καὶ θέλω νὰ τὶς καταθέσω τὶς ἐμπειρίες μου αὐτές, γιὰ νὰ τὶς χαροῦν οἱ σύγχρονοι καὶ νὰ τὶς ἀξιοποιήσουν οἱ ἱστορικοί.

Τὶς ἄλλες πτυχές τῆς ζωῆς του καὶ τῆς δράσεώς του, τὶς πολλές

καὶ ὠραίες, ἀφίνω νὰ τὶς παρουσιάσουν ἐκεῖνοι, πού τὶς ἔχουν ἀπὸ πιὸ κοντὰ.

Σὰν γιατρὸς συνεργάτης ἔζησα τὸν ἀνύσταχτο μόχθο του νὰ στήσῃ καὶ νὰ ὀργανώσῃ τὸ νοσηλευτικὸ Ἰδρυμα τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος.

Γιὰ κεῖνη τὴ στιγμή δὲν ἦταν τόσο ἀπλὸ καὶ τόσο εὐκόλο τὸ ἐγχείρημά του. Ἡ κοσμικὴ, δικτατορικὴ ἐξουσία τοῦ ἑσθινε ἐμπόδια. Καὶ οἱ ἀκρωτηριασμένες δυνατότητες τῆς ἀποδιοργανωμένης ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως δὲν τὸν ἐνθάρρυναν στὴν προσπάθειά του. Γιὰ νὰ ἀρχίσει νὰ ὀργανώνεται ἀπ' τὸ μηδὲν ἕνα ὁλόκληρο νοσοκομεῖο, νὰ ἐξοπλίζεται καὶ νὰ στελεχώνεται, δὲν εἶναι τόσο εὐκόλο ἔργο, ὅταν ἡ πρωτοβουλία ξεκινάει ἀπὸ ἕνα καὶ μοναδικὸ πρόσωπο καὶ πλαισιώνεται ἀπὸ ἄδεια ταμεῖα. Ὡστόσο, ὁ 'Αρχιεπίσκοπος 'Ιερώνυμος δὲ λιποψύχησε. Ἐδειξε, πὼς πίσω ἀπὸ τὰ ἄδεια ταμεῖα σπινόταν μιὰ γεμάτη ψυχὴ. Μιὰ θέληση, νὰ κάνει ἔργο τὴν ἀγάπη καὶ νὰ δώσει στοὺς ἱερεῖς καὶ στοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, πού θὰ ἤθελαν νὰ βροῦν ἀνακούφιση στὸ Νοσοκομεῖο τῆς 'Εκκλησίας, στοργή, ἐνδιαφέρον καὶ φροντίδα.

Σὲ μικρὸ χρονικὸ διάστημα

σὲ σχέση μὲ τὸ μέγεθος τοῦ ἔργου τὸ νοσοκομεῖο μπῆκε σὲ λειτουργία. Ὅχι σὰν μιὰ μονάδα νοσοκομειακῆ τοῦ ἐπιπέδου τῶς νοσηλευτικῶν ἐπιχειρήσεων. Λειτουργήσῃ ἀπ' τὴν πρώτη ἀρχὴ σὰν πρότυπο. Ὁ 'Αρχιεπίσκοπος 'Ιερώνυμος φρόντισε γιὰ τὸν ἐξοπλισμὸ του καὶ γιὰ τὴ στελέχωσή του μὲ διαλεγμένον προσωπικὰ. Καί, ταυτόχρονα, καὶ μὲ τὴ δική του παρουσία καὶ μὲ τοὺς συνεργάτες του προσπάθησε νὰ δημιουργήσῃ ἀτμόσφαιρα. Νὰ γίνῃ τὸ νοσοκομεῖο ἕνα μεγάλο σπῆτι ἀγάπης καὶ κοινωνίας. Παράλληλα μὲ τὴ νοσηλεία τοῦ σώματος νὰ προσφέρεται καὶ δάσκαμο ψυχῆς. Νὰ ψηλαφῶν οἱ ἀσθενεῖς τὸ ἐνδιαφέρον καὶ νὰ δέχονται μὲ ἱκανοποίησιν τὴν ψυχικὴ τόνωση.

Αὐτὸ τὸ πρωτότυπο δημιούργημα τοῦ 'Αρχιεπισκόπου 'Ιερωνύμου —τουλάχιστο γιὰ τὴ χώρα μας— δὲ θὰ μπορέσῃ κανεὶς νὰ τὸ συλλάβῃ μὲ τὴ φαντασία του, ἂν δὲν τοῦ ἔχει δοθεῖ ἡ εὐλογημένη ἐκκαιρία νὰ τὸ γνωρίσῃ ἀπὸ κοντὰ. Γιατὶ ἡ μεγάλη του πρωτοτυπία δὲν ἦταν ὁ τεχνικὸς τοῦ ἐξοπλισμοῦ, ἀλλὰ ἡ σύμμετρη ἀντιμετώπιση τῶν προβλημάτων τοῦ ἀρρώστου σώματος καὶ τῆς κουρασμένης ψυχῆς.

Καὶ πρέπει νὰ σημειωθεῖ καὶ νὰ υπογραμμισθεῖ, πὼς τὸ Νοσοκομεῖο κατόρθωσε νὰ λειτουργήσῃ μὲ τὶς προσωπικὲς θυσίες τοῦ 'Αρχιεπισκόπου 'Ιερωνύμου. Ὑλικὲς παροχές, πού προσφέρονται στὸ ἀξίωμα τοῦ 'Αρχιεπισκόπου, καὶ πού ἄλλοι ἀξιωματοῦτοι τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Εκκλησίας τὶς θεωροῦν ἐντελῶς

προσωπικές τους, ο Ιερώνυμος τις διοχέτευσε στο Νοσοκομείο, για να καλύψουν τα έλλείμματα και να καταστήσουν όμαλή τη λειτουργία του.

Καί, χωρίς ο λόγος μου να έχει καμμιά αιχμή, όφείλω να κάνω γνωστό και σε κείνους, που γνώρισαν τον Ιερώνυμο και σε κείνους, που δεν τον γνώρισαν, πως μόλις άπεσύρθη ο Ιερώνυμος άπ' την ενεργό υπηρεσία της Έκκλησίας και άπ' την διοίκηση του Νοσηλευτικού Ιδρύματός της, το υπέροχο αυτό έργο του κατέγραψε. Το νοσοκομείο έχρωκόπησε. Και τελικά παραδόθηκε στο κράτος.

Κάθε φορά, που τον έπισκετόμουν, με περίμενε ή έκπληξη. Ήξερα πολύ καλά, πως το μετέωρο αυτό της πίστης και της αγάπης το πολέμησαν πολλοί. Όλοι εκείνοι, που για τον έναν ή τον άλλον λόγο φοβήθηκαν το δημιουργικό του έργο. Κι όμως, ούτε μια φορά δεν τον είδα ταραγμένο και άγανακτισμένο. Είχε πάντοτε μιá ήρεμία, που σε καθήλωνε. Και μιλούσε με κείνη την άπαλότητα, που σού κλέβει τὰ άγχη και σε χειραγωγεί σε άλλους κόσμους. Ακόμα κι όταν ο ίδιος πονούσε κι ύπόφερε, δεν έχανε το ήλαρό του ύφος. Έδειχνε μόνιμα άγκυροβλημένος στον κόσμο του Θεού. Κι έδινε αδιάκοπα το ίδιο μήνυμα της γαλήνης.

Και το άκόμα πιό έκπληκτικό. Αύτος ο άνθρωπος, με τη ήπια πορεία στα ένδότερα της Έκκλησίας, με την άτίμητη γεύση της αιώνιας ζωής και με την

άποθήκευση του όγκου των έργων της αγάπης, έθετε άδυσώπητα στον έαυτό του το έρώτημα, αν είναι Χριστιανός. Διάβαζε το Εύαγγέλιο και ταυτόχρονα έρευνούσε τὰ άπύθμενα βάθη της ψυχής του, για να διακρίνει την άδυναμία του και να όμολογήσει δημόσια, πως άκόμα δεν έγινε Χριστιανός.

Αυτή την άνησυχία του, που έφτανε στα όρια της άγωνίας, την άποθησαύρισε σ' ένα άπ' τὰ τελευταία του βιβλία, που το έδωσε στη δημοσιότητα με τον χαρακτηριστικό τίτλο: «Είμαστε Χριστιανοί;».

Για μäs φαινόταν παράξενο το φαινόμενο αυτού του γέροντα, που στη δύση της ζωής του έκανε μιá τέτοια αύστηρή αυτοκριτική. Για κείνον, όμως, αυτή ή έρευνα λειτουργούσε σαν θεμελιικό χρέος.

Και κάτι άκόμα άπ' την περίοδο των γηρατειών και της άρρώστιας του. Έβρισκε τη δύναμη να ξενάει τον έαυτό του και τους πόνους του και να πυροδοτείται αδιάκοπα άπό τις περιπέτειες και τὰ προβλήματα της Όρθόδοξης Έκκλησίας. Τους κραδασμούς του σώματος της Έκκλησίας τους μεταποιούσε σε η θυσική. Και πάντα έβρισκε κυττοιο άνοιγμα στον σκοτεινό οοίζοντα. Καί, καθημερινά, είχε κάποιο σχέδιο εύρύτερης δοάσης.

Οι παλιοί του συνεργάτες είχαν γνωοίσει αωτά του τὰ άνοίγματα, όταν βοισκόταν στην κορυφή της πυσαιίδας της εύθύνης. Αλλά και κείνοι κι έμεις όλοι, όσοι στεκόμασταν πασαέξω, τον θαυμάσαμε, καθώς τον είδαμε και στα βαθειά του γερά-

ματα και στις στιγμές του πιό όδυνηρού πόνου να δραματίζεται και να προσπαθεί να μεταποιήσει σε πράξη αυτό, που το Άγιο Πνύμα φύτευε μέσα του.

Τις σκέψεις μου αυτές, λιτές κι άποσπασματικές, τις καταθέτω σαν την πρώτη καταβολή στο θησαυροφυλάκιο της Ιστορίας. Έκει, που θα άποτεθούν όλα τὰ στοιχεία, για να κληροδοτηθούν με εύθύνη και με τιμιότητα στις έπόμενες γενιές.

Γράφοντας αυτά, δεν μού διαφεύγει το γεγονός, ότι ο Ιερώνυμος πολεμήθηκε όσο λίγοι άνθρωποι.

Όμως, ή διαλεκτική είναι άπλή. Αν το άνάστημα του δεν υπερείχε κατά πολύ άπ' τὰ χαμηλά άναστήματα των φιλόδοξων της εποχής μας, δεν θα τον έφτάναν τὰ βέλη. Δεν πολεμάει κανείς ποτέ ένα άχυρένιο όμοίωμα. Κι αυτός ο πόλεμος, που έγινε εναντίον του κι όπως έγινε, άποδεικνύει τις διαστάσεις του δικού του άναστήματος.

Άλλ' ός είναι. Εγώ δεν προσεγγίζω διαλεκτικά αυτή την προσωπικότητα. Μεταφέρω στο χαρτί και στη δημοσιότητα προσωπικές έμπειρίες. Τη γεύση, που είχα, καθώς άσκησα το Ιατρικό μου λειτούργημα κοντά του.

Και πιστεύω, πως μιá τέτοια μαρτυρία έχει τη δύναμή της και την πειστικότητάς της.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΕΚΗΣ

Άμ. Έπίκουρος Καθηγητής
Παν/μίου Άθηνών